

Rok 1948 v Československu

VÝUKOVÝ LIST K ČESKOSLOVENSKÝM DĚJINÁM 20. STOLETÍ

1. Minulost ve fotografii

- 1) Které symboly komunismu jsou na této fotografii zachyceny? Co představují?
- 2) Které významné postavy komunistické strany jsou na snímku vyobrazeny? Co mělo symbolizovat zobrazení právě těchto státníků?
- 3) Dokážete poznat, do které organizace lidé na fotografii patřili? Víte o ní něco více?
- 4) Které organizace a skupiny obyvatel podporovaly v roce 1948 KSČ a přispěly tak svou činností k výsledkům Vítězného února?
- 5) Zajímáte se o politiku? Je důležité, aby se o politiku zajímali také mladí lidé?
- 6) Tipnete si, jakou píseň by mohli mladí muži na obrázku zpívat?

2. Úryvek z budovatelské písně „Pochod Klementa Gottwalda“

(...) *Již útrap bylo dost,
chceme volně žít jak ptáci,
dát lidem mír a práci
a lidskou důstojnost.*

*Kdo chceš jít s námi,
vykroč směle,
jen odvahu si s sebou vem,
za lepší zítřek v čele
s Klementem Gottwaldem.*

*Do paláců, kde cinkot číší
a bujný hýřil hodokvas,
kde klíčilo vždy sémě zrady,
ať hněvu lidu bouří hlas:
/:Že národ bdí:/, a že jsme tady. (...)*

NÁRODNÍ
MUZEUM

200 dotkni se!
století!

3. Ve službách KSČ ...

Doplňte text přísahy příslušníka organizace, která vznikla během vládní krize v únoru roku 1948:

„Já, příslušník ....., přísahám, že budu vždy obětavě a věrně sloužit Komunistické straně Československa, ... třídě a své socialistické vlasti a upevňovat internacionální svazky se ..... a ostatními socialistickými zeměmi.

Budu s plnou odpovědností a svědomitostí zvyšovat svou politickou a bojovou připravenost a uvědoměle plnit usnesení stranických orgánů, rozkazy nadřízených a všechny úkoly vyplývající z příslušnosti k ..... Jsem připraven chránit se zbraní v ruce zájmy strany, revoluční vymoženosti ..... třídy a socialistický stát před vnitřním i vnějším ..... a v případě potřeby nebudu váhat při jejich obraně položit i svůj život.

Tak přísahám!“

OZBÁNJREO

ĚTSP

LDCNIĚĚK

TÍYŘD

Členové ..... podléhali přímo generálnímu tajemníkovi KSČ Klementu Gottwaldovi, postupně se tak vyprofilovali v podstatě ve stranickou armádu stojící mimo regulérní bezpečnostní složky státu. Příslušníci této organizace nechyběli u zlomových okamžiků komunistického režimu počínaje únorem 1948, srpnem 1968 a konče listopadem 1989. Na sklonku komunistické éry v Československu čítala tato organizace téměř 85 tisíc příslušníků.

4. Úryvek z Ústavy Československé republiky ze dne 9. května 1948

„Již tehdy, za prvního odboje, toužil náš lid, veden velkým vzorem revolučního boje ruských dělníků a rolníků, po lepším společenském řádu, po socialismu. Avšak toto pokrokové úsilí, navazující na naše nejlepší tradice, bylo zakrátko zmařeno, když se po rozkolu dělnického hnutí v prosinci 1920 podařilo nepočtené vrstvě kapitalistů a velkostatkářů zvrátit navzdory demokratické ústavě pokrokový vývoj v naší republice a přivést k vítězství kapitalistické hospodářské zřízení se všemi jeho zly, zejména s hrůzou nezaměstnanosti.“

- 1) O kterém období, v němž si dle úryvku Československo zvolilo špatný politický směr, je v textu řeč?
- 2) Jak byste stručně charakterizovali situaci v Československu po Vítězném únoru, jehož výsledky byly zakotveny právě v ústavě z 9. května roku 1948?

5. Věděli jste, že ...

- ... v červnu 1948 byl uspořádán na dlouhou dobu (až do roku 1994) poslední sokolský slet?
- ... Klement Gottwald hrozil prezidentu Benešovi v případě nepřijetí demise ministrů sovětskou intervencí?
- ... v roce 1948 se narodil Vladimír Remek, dosud jediný československý kosmonaut?
- ... prezident Klement Gottwald byl vyučený truhlář?
- ... během 41 let komunistické vlády odešlo z Československa do exilu kolem 200 000 občanů?
- ... následkem uzavření československých hranic paradoxně došlo také k tomu, že na mnoha místech zůstala příroda nedotčena průmyslem a nerušeně se rozvíjela do 90. let?
- ... 25. únor se v komunistickém Československu slavil každý rok jako významný den nazvaný „Vítězství československého pracujícího lidu“?

Tento materiál vznikl v rámci projektu „Dotkni se 20. století!“, který je financován z prostředků ESF a státního rozpočtu ČR.

www.dvacatestoleti.eu

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ